

Els orígens del Centre d'Estudis Molletans

*Oriol Fort i Marrugat
Regidor de Cultura*

El repàs dels números 5, 6, 7 i 8 de la revista **Notes** corresponents a l'edició dels treballs escrits els anys 1991, 1992, 1993 i 1994 dóna una visió prou clara dels orígens, motius, objectius i primers passos del Centre d'Estudis Molletans.

Jaume Vilaginés, en un article publicat a **Notes 5**, presentat el 22 de gener de 1992 i que porta per títol *Dues mirades retrospectives: Mil·lenari i Carreratge (993 i 1393)*, ens dóna a conèixer, traduïts al català, els documents descoberts per Mn. Joan Galtés –fundador de la revista **Notes** quan va ser rector de Mollet– que ens porten a saber de les referències més antigues del poble i de la parròquia. El 10 de juny de 993 és la referència de l'església de Sant Vicenç, i el 4 de novembre de 993, la del poble.

El mateix article acull les referències al Carreratge que assenyalen el 2 de desembre de 1393 com la data essencial que ens portà a ser considerats «Carrer de Barcelona». Els 600 anys els vam celebrar també durant 1993.

L'autor –permanent col·laborador de la revista **Notes** i, amb certesa, la persona que millor coneix l'època medieval molletana– conclou la prime-

ra part del seu article amb unes paraules que, certament, foren escoltades «*Amb les commemoracions dels mil·lenaris no es tracta tant de celebrar un fet històric, guarnint-lo ideològicament d'esperit xovinista, com de fer servir una realitat històrica per obrir una reflexió, que també inclogui una aproximació rigorosa al passat històric.*»

I així fou. Aquell mateix dia l'Ajuntament i la Sala Fiveller, en nom de la Parròquia, anunciàvem la creació d'una Comissió organitzadora del Mil·lenari i, també, començàvem a aplegar a l'entorn de Josep Gordi i de Jaume Vilaginés un seguit d'historiadors i estudiosos col·laboradors habituals de **Notes** per a iniciar el treball d'edició del llibre *Moledo-Mollet, 993-1993*, primer recull històric de la ciutat.

El 22 de gener de 1993 i com a primer acte del Mil·lenari, es presentava **Notes 6**. L'alcaldesa, en el seu pròleg, remarcava els trets coincidents entre la Sala Fiveller, la trajectòria de la revista **Notes** i l'Ajuntament en el camí de recerca d'història i d'identitat del nostre poble.

Deia Montserrat Tura «*Així, el treball conjunt d'ambdues entitats (la Sala Fiveller i l'Ajuntament) en el marc de la Comissió organitzadora del Mil·lenari ha estat i està adreçada a aconseguir el millor coneixement dels nostres orígens, de la nostra història, de la nostra realitat i del nostre present; a ajudar a crear consciència de ciutat i orgull de poble; a deixar una empremta inesborrable en el rostre de la ciutat, però, també, en el cor dels seus ciutadans i de les seves ciutadanes; i a obtenir la màxima participació de persones i entitats de la nostra ciutat.*»

La Comissió ciutadana del Mil·lenari, formada per nombroses entitats i persones, va ser el motor necessari per aconseguir que la commemoració tingués el caràcter participatiu imprescindible que demanava l'alcaldesa.

L'octubre de 1993, també l'alcaldesa en la presentació editada en el llibre *Moledo-Mollet 993-1993*, ens deia «*Certament, però, el treball de recerca i de difusió de la nostra història i del nostre present –història i present que sovint i de manera indescindible ens vinculen als pobles del nostre entorn– no poden aturar-se ni avui ni amb aquest llibre. És per això que amb motiu del Mil·lenari es constituirà el Centre d'Estudis Molletans i s'establirà el Premi de Recerca Vicenç Plantada, com a garantia de continuïtat en l'estudi i publicació del que hem estat i del que som.*»

L'anunci responia als fruits d'un treball discret, silent però profund i meditat, en què hi participaren decisivament Mn. Joaquim Brustenga, en Joan Ventura i en Josep Gordi. Com a regidor de Cultura hi vaig ser en representació de l'Ajuntament; va ser una experiència instructiva, creativa i, finalment, emocionant.

No correspon a la cronologia del naixement del Centre d'Estudis Molletans, però la seva importància i transcendència fan que em sembli ne-

cessari anotar-ho en aquest article. Es tracta d'una expressió usada per Mn. Joan Galtés el dia 3 de novembre de 1993 en la seva conferència al teatre Can Gomà, en l'acte central del Mil·lenari amb la presència dels Reis d'Espanya: «*umdecumque venientes*» vinguts d'arreu, expressió referida als pobladors de les nostres terres una vegada foragitats els sarrains el segle X, i expressió que, ben segur, ha estat vinculada durant tota la nostra història als nostres creixements demogràfics.

No es tractava, certament, en aquest cas d'un nou neologisme, però sí d'una expressió que, al costat de *molletanisme*¹, ha esdevingut estendard d'una nova concepció de la ciutat: arrelada en la història, orgullosa del seu esforç per ser, i conscient de la seva pluralitat.

El 22 de gener de 1994, Mn. Joaquim Brustenga i l'alcaldessa Montserrat Tura signaven l'acord formal de creació del Centre d'Estudis Molletans. El CEM ja era una realitat. En el mateix acte i com és tradicional, es presentava *Notes 7* –ja editada pel Centre d'Estudis Molletans– amb tots els escrits treballats durant l'any del Mil·lenari.

L'escrit conjunt de l'alcaldessa i del rector de presentació de la revista *Notes 7*, esdevenia una fita històrica per la ciutat. Que lluny quedaven els temps malastrucs!².

Val la pena recordar alguns paràgrafs d'aquella presentació conjunta. «*Quan convinguérem a celebrar el Mil·lenari, la Sala Fiveller i l'Ajuntament coincidírem en els criteris bàsics que havien de guiar-nos a l'hora de preparar el seu programa d'actes i activitats: el millor coneixement dels nostres orígens; la popularització de la nostra història; el foment i la creació d'una identitat col·lectiva; l'orgull d'ésser membres d'un poble mil·lenari; la màxima participació individual i col·lectiva en l'organització i realització d'actes i activitats; la consolidació o la creació d'instruments que ens permetessin la recerca i la difusió del nostre ésser passat i present...*».

1. *Consciència de ciutat i orgull de poble*. L'any 1993 vàrem promoure l'ús d'un neologisme per a resumir aquests sentiments, aquestes actituds, un neologisme que ja ens és imprescindible: *molletanisme*, la síntesi del Mil·lenari, la llavor de la renaixença cívica i cultural nascuda a cavall de 1992 i de 1993.
2. Uns mesos abans, a la Missa del Vot de Poble de l'agost de 1993, es produïa un fet d'un simbolisme extraordinari. Just abans d'acabar la celebració eucarística, l'alcaldessa era convidada per Mn. Miquel Àngel Pérez, aleshores vicari de Sant Vicenç, a pujar a l'altar per tal que pogués lliurar a la Parròquia una còpia del primer document en què se cita Mollet. Després, en un moment d'una emotivitat i significació colpidores, la neta de l'alcalde republicà Feliu Tura adreçava unes paraules d'explicació i d'agraïment a tots els assistents. No sé quanta gent es va emocionar; jo, que havia participat en la preparació d'aquest moment, sí. Era com si, just aleshores, dos móns que havien estat distanciatss profundament en moments ben dramàtics, s'apropessin per a iniciar, definitivament, un camí plegats pel benestar del nostre poble i de la seva gent.

«No en deu pas ésser element innocu o factor neutre per a aquestes coincidències i acords, el fet que Parròquia i Ajuntament siguin les entitats més antigues de la ciutat, i que, fins i tot, fos la Parròquia la institució que exercí funcions de substitució d'ajuntament, o de protoajuntament, quan aquest – en l'època en què es fundà el poble– no existia».

«És així –conclouen– que neix el Centre d'Estudis Molletans, com a fruit de la decidida voluntat de l'Ajuntament i de la Sala Fiveller de crear un ens que faci possible l'existència i la pervivència d'un instrument ciutadà al servei de la recerca i de la difusió del que és i ha estat Mollet, la seva ciutadania i el seu entorn; i no pas per girar l'esquena al futur, ans el contrari, per afrontar el futur sobre la base i amb el bagatge insubstituïble que és el coneixement conscient del que veritablement som i hem estat».

A partir d'aquest moment, i sobre la base dels homes i les dones col·laboradors de **Notes** des del número 1, es va crear l'equip que ha fet possible tota la gran feina del CEM d'aquests darrers 10 anys.

Aquest és un repàs –més periodístic que d'historiador– d'un procés que ens va portar a la constitució d'una entitat que ja és imprescindible per a la ciutat, i que convé que mai no oblidi els seus orígens, marcats, sobretot, per la voluntat de dues institucions de treballar plegades pel bé de la ciutat. Un camí ja iniciat que obre un munt de possibilitats. Com a regidor de Cultura vaig tenir el privilegi de treballar en tot aquell procés. Confio –des d'on sigui– poder-ho continuar fent: per a la ciutat, els fruits positius dels esforços comuns són incommensurables. Aquests són els moments que justifiquen el pas per un càrrec de representació democràtica.